MUZIEKKRANT

OOR

NR.6
26 MAART 1980 NEGENDE JAARGANG
VERSCHIJNT TWEEWEKELIJKS fl. 3,50/bfr. 58

de fenomenale JANGO

TOM

PETTY
THE TAPES
BOB SEGER
THE ROMANTICS
NIEUWE ELPEES
10CC
KEVIN COYNE
STIFF LITTLE FINGERS

CLOWN-POWER

JANGO

NUDO & PROVOCATORIO

gelopen. 'Het gaat te gek hier, van de week deden we een show.... en die laatste tournee, en... en...' Niets veranderd. Hoogstens een nog dieper doorgroefd gelaat, hij ziet er ouder uit dan hij is (29). Haakneus, lieve, serieuze ogen. De enorme wildgroei aan haar wordt nog altijd in toom gehouden door een elastiekje — hij blijkt hier een trendsetter te zijn. Veel langharigen, snorren, baarden en vooral paardestaarten. 'Wat een hippies,' laat ik me ontvallen. 'Yeah,' reageert J, 'we're still going strong.' Jango is een hippie, zowel innerlijk als uiterlijk. Hij is er trots op, zal het wel altijd blijven en stoort zich niet aan benamingen van welke soort of maat ook. Terecht.

'Wij associëren lang haar en kreten als liefde en zo met de jaren zestig, maar dat was er voor die tijd ook! Ik draag mijn haar niet lang omdat ik nog steeds in de jaren zestig zou leven, kom op! Maar je trekt wel mensen aan, die daar nog

(Kees Tabak)

door PAUL EVERS

IN SONJA'S GOED NIEUWS SHOW TRAD THE GREAT RETARDO, DE BLINde goochelaar, nog aan. Op het moment dat we op het grote wonder zaten te wachten, trok hij op de tast de vier punten van het tafelkleed naar zich toe en liet de complete uitrusting voor een stevig diner tegen de grond kletteren. Daarna, lichtelijk overstuur, lieten we hem opnieuw wegzakken in de sub-cultuur, die zich zo ludiek uitte middels het Festival Of Fools. Eigen schuld, dikke bult. Hij heeft de wijk genomen naar lucratiever oorden en wordt nu als een guru van de bevrijding door onze oosterburen ingehaald. Via het Duitse eerste net en de even Duitse Mark is hij van de underground naar het Staatstheater overgestapt om er zowel groupies als processen aan zijn broek te krijgen. En idolatie is zijn deel geworden, dankzij een complete overgave, onstuitbare energie en puur vakmanschap. Nu rolt de boodschap strak georganiseerd over de Autobahn. Het doel van de missie: liefde. Liefde, verpakt in clownerie, acrobatiek, mime en vooral rock & roll, in lachen om taboes en cliché's, in kijken naar een nar en naar jezelf. 'Wir alle tragen eine rote Nase.' Reis mee in deze doldwaze Satyricon en je raakt in de ban. Van clown-power, van Jango Edwards.

Woody Allen:
'Het eeuwige niets is prima, zolang je maar onberispelijk gekleed gaat.'

ACHTER DE RUITENWISSERS SCHIEten de Raststätte voorbij. Duitsland, het land van de Grünen en Bockwurst. 'En van Jango,' meent Jaap, manager. Hij praat honderduit. Over geld, investeringen, het maken van platen, Jango's film, theater, chaos, J's boek, zijn Amerika, zijn kunsten & succes en alle staarten, die zo'n muis nog kan hebben. En ongemerkt rijden we Frankfurt binnen.

Edwards zal er optreden in het kader van de Frankfurter Messe en sinds de zomer van '77 heb ik hem niet meer uitgebreid gesproken. Wel zag ik hem her en der opduiken ('Edwards is een student fysieke energie. Hij treedt overal op waar een lach nodig is: rock-festivals, ziekenhuizen, de woestijn in Tunesië of bovenop je tafel in een lokaal Italiaans restaurant' – uit een biografie – en sijpelden de berichten van de Duitse, Zwitserse, Italiaanse, Franse, Scandinavische & Spaanse fronten door. (Een greep uit de krantenkoppen: 'Ein obszöner Clown', 'Jango, die Sensible Dampfwalze rollt an', of: 'Questo pazzo pazzo Clown' en 'Jango nudo & provocatorio'.)

Maar de echte confrontatie vindt pas plaats als ik de zaal binnenloop. 'Hey man, how are you doing?' Breed grijnzend komt hij op me afhelemaal in zitten, omdat ik lang haar heb.... tsja, de jaren zestig, dat was wel een goede tijd.' De eerste schermutselingen, hij komt er later op terug. In alles.

EL COCA COLA GRANDE

Het hotel. Ik noteer: Jango Edwards, clown, multi-artiest, alles-eter. Heeft tien jaar geleden de American Way Of Life vaarwel gezegd om 'de clown in mezelf te zoeken'. Strijkt neer in Amsterdam, sub-cultureel kruispunt in het theatraal en muzikaal verkeer oost-west. Start er het muziektheatergezelschap The Friends Road Show, schittert in uitstekende imitaties van punk, r&r, soul en reggae en ironiseert en shockeert het totale maatschappelijke bestel ('de 'fool' is de commentator van het zijn, de reflectie van de dingen om ons heen, een spiegel van zijn omgeving'). En dunt het leven uit tot een pantomime voor één persoon: de mens. Is de grote animator van het sinds 1975 gehouden Festival Of Fools dat, na een jaar afwezigheid, bij de start van deze nieuwe decade grootser dan ooit in Amsterdam zal terugkeren, rijdt in wrakke busjes door Europa om op te treden waar nodig is, start een Fool-School in onze hoofdstad en breekt uiteindelijk als ongekend fenomeen de 'Deutsche Gründlichkeit' open.

'Ik kan er uren over praten, er is zo veel gebeurd. Ik ben door de jaren heen met de groep verder gegaan, maar heb ook middels allerlei projecten hard aan mijn solocarrière gewerkt. Ik ben er mee gestopt om in één groep te werken waarin alles steeds gezamenlijk georiënteerd en gemotiveerd werd, maar ik ben nu meer directeur van mijn groepen geworden. Er zijn andere Friends Road Shows die ik help financieren om gezamenlijke projecten uit te voeren. En ik heb met Harry (andere manager) en Jaap een eigen produktiemaatschappij opgezet, Turne Productions, genoemd naar mijn zoon. Om de FRS te helpen, maar vooral omdat er zo veel zakelijke toestanden naar boven kwamen drijven dat we onszelf wel móesten organiseren, wilden we niet helemaal in een grote commerciële maalstroom wegzakken. Hoe we dat deden? Nou, er zijn dus nu twee dingen: Friends Productions en Turne Productions. De

laatste is mijn privé-onderneming, gebaseerd in Amsterdam. Friends Productions zit in Hamburg en is een soort moederorganisatie voor de andere organisaties.

'Onder Friends Productions zit bijvoorbeeld Square Records, ons eigen label; Mobile Theatre, het opblaasbare theater; en Friends Medium Film, dat alle tv-optredens die we doen, organiseert en de distributie van films over ons regelt. De film *Clown-Power* bijvoorbeeld wordt verkocht aan verschillende tv-stations in verschillende landen.... Ja, de zaken gaan goed, eindelijk. Maar ik hou geen cent over, man. Ik stop er alles weer in. Het werk, daar gaat het om!

'Ik werk op dit moment aan een film met vijfendertig kinderen, een musical voor kinderen. Ik heb er wat songs voor geschreven en speel in de film, maar het voornaamste is dat ik de kinderen wat acrobatiek en choreografie bijbreng.... En ik heb een toneelstuk in het Staatstheater geregisseerd: *El Coca Cola Grande*.... dat was heel interessant. Ik krijg nu zo veel aanbiedingen, ik kan er nu gewoon de meest interessante uitpikken en hoef nu niet alleen maar op te treden. Ach, eigenlijk is het allemaal optreden. Ik trad op als regisseur, liet een klein baardje staan en droeg een baret en een zonnebril. Het stuk loopt nu in het Stuttgart-Spielhaus. Het gaat over een Spaanse familie die een nachtclub runt en de enige manier waarop ze de show kunnen produceren is door er coca cola-commercials doorheen te doen.'

BAADER-MEINHOF

'Ik ben nu bijna klaar met een boek over de laatste tien jaar van mijn leven. Over Jango dus. En in dat boek heb ik een essay geschreven van 4500 woorden over de clown-theorie. Ja, daar zullen we het straks nog over hebben. Waar was ik ook alweer? Oh ja, ik ga een nieuw album maken, weet jij nog een goede producer? Ik ga een nieuwe show doen, een soort circus, *The Pensylpenia Circus*... Er zijn zoveel verschillen-

'Twee jaar geleden was ik ook druk bezig, maar toch op een andere manier. Toen moest ik optreden om te overleven. Nu kan ik mijn energie en talent ook op andere gebieden ten toon spreiden. Nu heeft iedereen geld genoeg om in ieder geval te kunnen eten en slapen. Nu hoeven we niet iedere dag te werken. Dat jaar waarin jij me sprak, '77, deed ik 320 optredens! In '78 310 en in '79 heb ik een stap terug gedaan omdat het gewoon niet meer vol te houden was,

‘Sex is het meest algemene wat mensen met elkaar gemeen hebben’

250 waren het er toen. Nu ga ik helemaal terug, met alle andere mogelijkheden vandien.

'Succes in Duitsland? Ik heb hier veel gewerkt, dat is één reden. Maar de belangrijkste is, dat ik hier begonnen ben ten tijde van de Baader-Meinhof groep. Er heerste hier een heel slecht politiek en sociaal klimaat. Ik geloof in de theorie dat, in tijden waarin met zulke sociaal-maatschappelijke problemen wordt geworsteld, mensen zoeken naar ontsnapping. Escapisme. Net als in de crisistijd, toen waren film en entertainment echt big biz. En nú worden we opeens ook erg populair in Italië, waar ze met allerlei politieke problemen zitten. Nadat Franco stierf in Spanje, deden we 't daar ook erg goed. Ja, haha, met Holland gaat het nog te goed!'

BERLIJNSE BLONDINE

Veel beschilderde gezichten in de zaal, wit met felrode wangen en lippen. Oud en jong, opval-

schuimplastic dobbelstenen en de dozen make-up staat een grote rieten mand en erbuiten, in plaats van erin, kruipt Turne, Jango's zoon. Moeder Cindy hijst zich in een bonte outfit en prepareert zich op haar aandeel in de show, terwijl Terry, een Berlijnse blondine, de zorg voor de kleine overneemt. In dit rondreizend circus gaat een baby van achteneenhalve maand van hand tot hand en wordt benauwde éénkennigheid vermeden. Hij lacht al net zoveel als zijn vader ('Ik heb de navelstreng doorgeknipt, 't was zo'n wonder, man!') en lijkt ook qua energie diens gelijke.

Eindelijk, na diverse flauwe voorprogramma's, is het de beurt aan de Friends. Allen fel geschminkt en in extravagante kledij, en een energie die aan de baas ontleend lijkt. Er wordt gezongen en gedanst, het trilt, vibreert en beweegt. Een draaimolen van klank en beeld. Hoeden, schoenen, confetti en glazen vliegen in het rond. Een explosie aan woorden en bewegingen. En centraal in deze anarchie (met rechtsbijstand, de Friends advocaat zetelt in Hamburg) staat Jango Edwards. Zijn ogen rollen, sprankelen, spreken. Armen en benen mengen zich in acrobatische sprongen en zijn haar is zowel een masker als het Leitmotiv van zijn optreden. Onnavolgbaar, ogenschijnlijk nonchalant, maar met een militaire precisie en altijd, áltijd anders.

'Ik heb vijf uur aan materiaal en daarvan maak ik wisselend gebruik. In Berlijn heb ik onlangs in drie avonden drie nieuwe shows gedaan, ik bedoel maar.... Ik probeer een balans bij te houden. Soms speel ik op plaatsen waar ze me helemaal niet kennen, dan pik ik uit m'n oude dingen de sterkste sketches. Zo gaat het ook met de songs, en met de huidige band, die weer heel anders is dan die van de grote Duitse tournee van eind vorig jaar. Deze band heeft net twee dagen gerepeteerd, dat was alles! De show die ik in het Festival Of Fools ga doen, zal totaal nieuw zijn, helemaal. De hele show gaat over freaks, echte freaks.

'Ik doe bijvoorbeeld Signorita Marguerita. Dat is een vrouw met een baard die op rol-

meester, hij draagt een potlood als penis en twee scheermesjes als ballen. En er is een man, die heet King Fool. Die doet aan karatevechten en strooit woorden van wijsheid. Er is een groep robots, die danst als Fred Astaire. Er is een dildo-werp act, net als messenwerpen, maar dan met dildo's.'

STRIPTEASE

Penissen, dildo's: tijdens *Hare Christmas* (zijn parodie op Krishna) komt J, met zijn geslacht tussen zijn benen naar achteren weggeduwd, volledig naakt op en even later laat Cindy haar wat aangenamer proporties in volle glorie bewonderen. 'Sex,' zegt Jango, 'is het meest algemene dat mensen met elkaar gemeen hebben. En wat is nou een pik? Bloot is bloot, de meeste mensen spenderen een groot deel van hun tijd bloot.

'*Hare Christmas* heb ik gebruikt om aandacht te trekken, iedereen kijkt, hoe dan ook en waar dan ook. Dat werkt altijd, haha. Het heeft alle-

‘Toen ik 16 jaar was, was ik een complete atheïst’

maal met fantasie te maken. Als je een man vraagt wat zijn liefste wens is, dan is dat een bril met x-ray glazen. Dan kon-ie door de kleren van iedere dame heenkijken, haha!

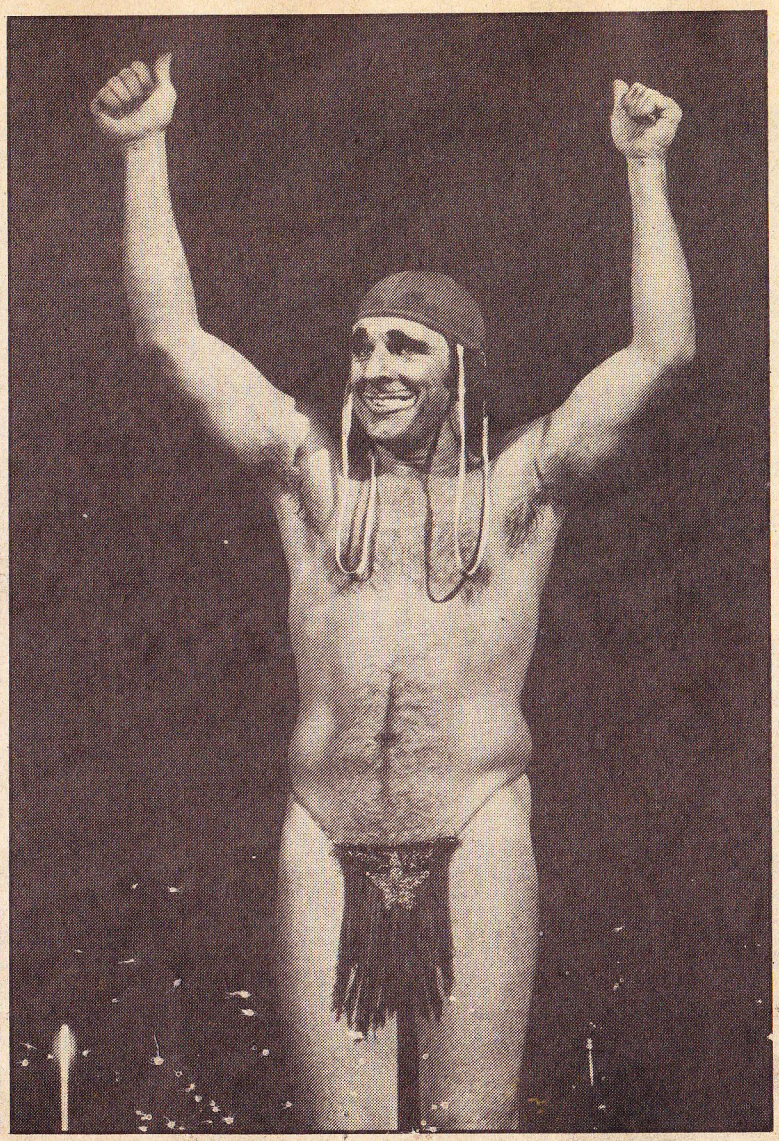
'Die striptease van Cindy is ook zoiets. Ze pikt een normale man uit het publiek, brengt hem op het toneel, doet dan heel gewoon al haar kleren uit en loopt doodleuk het toneel af. Dan staat hij daar plotseling, als zij weg is, in een heel vreemde positie. Op het toneel met de kleren van een prachtige blote vrouw in zijn

de dingen waaraan ik werk naast het Fools Festival dat eraan zit te komen. Ik werk aan de Fool-School, ik werk er erg hard aan om naar Amerika te vertrekken, ik heb hier nu lang genoeg gezeten.... ja, jongen, drukker dan ooit.

lend veel meisjes. Achter het podium, in de kleedkamers, staat een batterij hangkasten opgesteld, waaruit wijde broeken met noppen, blauwe glitter of geel gestreepte overhemden en losbandige pruiken puilen. Tussen de grote

schaatsen acht meter boven de grond tussen twee ladders over een draadje gaat. Dat is het gevaarlijkste dat ik ooit heb gedaan. *The Pensylpenia Circus*, ja. Pensylpenia is de spreekstal-

'Als je een man vraagt wat zijn liefde liefste wens is, dan is dat een bril met x-ray glazen.' *(Kees Tabak)*

handen! Maar hij verliest niet, want op dat moment komt er een ober op, die hem een fles champagne serveert. Van verliezer wordt hij winnaar....

'Het lichaam is iets prachtigs, man! *Hare Christmas* is niet obsceen. Dat vond de aartsbisschop van Münster (er wordt een proces wegens heiligschennis tegen J aangespannen, omdat hij als Jezus Christus aan het kruis op het toneel is verschenen – PE) prima. Hij maakte wél bezwaar tegen dat Christus-nummer, terwijl ik me tijdens *Hare Christmas* nota bene op het toneel omdraaide en hem de top van mijn pik liet zien. Dát kon hem niet schelen maar dat ik als Jezus Christus 'that's life and I did it my way' zong, dát ging hem te ver.'

Het is diep in de nacht, de voorstelling is allang voorbij. Iedereen is moe. J is de vorige nacht van Berlijn naar Frankfurt gereden zonder geslapen te hebben. De apparatuur wordt afgebroken en ingeladen volgens het Friends-principe: iedereen helpt. Middenin een kluwen zwoegende mensen ontwaar ik zijn stevige, wat gedrongen figuur.

NEW WAVE MANIER

Met Turne kraaiend op zijn schouders stormt hij de ontbijtzaal binnen. Gegoede middenstanders en deftige zakenlieden schrikken op van hun gekookte eitje en zien een bos haar waaruit een baby spruit, voorbij schieten. Ploft naast ons neer en wordt ogenblikkelijk op zijn schouder getikt. Het ene meisje knikt naar het andere. 'Vraag jij het maar.' 'Nou, eh,' zegt de roodharige, 'we vonden het erg leuk gisteravond en we wilden graag naar de Fool-School.' Jango knikt en legt geduldig uit dat het geen officiële school betreft, maar een stoomcursus voor beginnende 'fools', in Amsterdam. Geregeld. Dág!

Wij stappen op. In de Chevrolet-bus, waar een verbijsterende keuze aan tapes de ronde doet: van K-Tel reggae tot Joe Jackson, van Keith Jarrett tot Marvin Gaye's Greatest Hits. J is de ongeduldigheid zelve, altijd wel met iéts bezig en snelt nu een stapel blaadjes door, terwijl ik nog grinnikend terugdenk aan die Presley-act van hem. Met een gigantische kuif, heel snelle zonnebril, in strak T-shirt, zilverkleurige

broek en witte laarsjes komt Jango op. Italiaans accent, dictatoriale gebaartjes, de rock & roller pur sang. Eindelijk, na veel gedraai, start hij met 'well since my baby left me', blijft in 'me' hangen en vindt na veel misbaar de rest van de tekst. Halverwege echter staan de benen dermate ver uit elkaar dat de microfoon te hoog is komen te staan en hij niet meer verder kan. Pas tien minuten later weet hij de micro-standaard naar beneden te draaien en gaat hij op lager niveau verder. Een klassieker, dus. ('Het is niet nieuw wat ik doe, 't wordt al eeuwen gedaan. Ik verpak het alleen in een hedendaags jasje.')

J stoot me uit mijn overpeinzingen. Na een half uur heeft-ie 't wel gezien. Hij heeft de blaadjes uit, wil dus praten, want iets anders is er niet meer te doen. Gespreksonderwerpen: muziek en theater, r&r en haar restricties. 'Kijk, ik kan zo een r&r-ster zijn, ik kén de formule! Ik had het allang kunnen maken, maar wat is het 'maken'? Ik zou een goede band kunnen aanschaffen, zelf goed verdienen. Leuke plaatjes maken, veel zingen. Ik ben wel geen goede zanger, maar ik heb de energie en die kan ik in iedere vorm gebruiken. Ik kan het op de new wave-manier doen: mijn haar afknippen, wat vet erin, goed in de kleren en hupsakee... ik ken de formules. Die zijn zo simpel, man.

'Dat beangstigt de platenmaatschappijen ook als ik met ze praat. Ik zeg, hey man, ik ben niet stom, ik kan iedere band zijn die je wilt dat ik ben, maar ik wil ze allemáál zijn! Ik doe reggae punk, ska, r&r, soul, alles! Wat de nieuwe trend ook is, het is altijd een formule onder vermomming. Een commerciëel produkt? Maak ik zo! Geef me een goede producer en band en hup!

'Vind je het medium 'plaat' niet zo geschikt voor mij? Nee, maar dat komt wel. Ik leer het wel en ik ga andere platen maken. Kijk, ik zit in een lekkere positie, ik hoef geen platen te verkopen om te leven. Die eerste plaat, die live-elpee, daar hebben we er vierduizend van verkocht, toen zijn we gestopt. Het was een documentaire, een verzamelelpee van allerlei bands is. Dat prefereer ik, ik wil niet vastgepind worden op één stijl of zo.'

FORMULE DIKKE MAN

'Iedereen koopt een plaat met één bepaald geluid. En daarbij passen de meeste bands zich aan, die leveren dus één geluid. Voor mij is dat totaal oninteressant. Ik kocht die tweede Dire Straits-plaat en als je die twee naast elkaar legt, weet je niet welke de eerste en welke de tweede is. En The Police, tsjonge jonge, ik ben erg benieuwd naar hun tweede plaat.... Is die al lang uit? Oh, nou dan bedoel ik die, ik ken er maar één, met *Message In A Bottle*. Maar nu eens kijken naar die volgende plaat. Wordt die nou wéér precies volgens dezelfde formule opgebouwd, dan heb ik het wel gehad. Ik bedoel maar, ze werden laatst gekozen tot 'Band Of The World'. Ik begrijp niet wat de mentaliteit van de muziekbiz is, die The Police tot 'Band Of The World' kiest!

'Ach, weet je wat ook een echte formule was? Meat Loaf. Een dikke man, die r&r zingt en wat acrobatiek doet, 'man that really cut on high'. En het concept van die plaat was sterk gericht op kalverliefdes.... ik zag die Meat Loaf praten. Die jongen heeft een IQ van ongeveer zeven, de manier waarop hij praatte was zo 'fucking' belerend! Allemaal formules, man, die hele popmuziek hangt ervan aan elkaar.

'De clown is een sterk religieus figuur'

'Ik wil alles kunnen, daarom meng ik theater met muziek en film en circus en wat dan ook. Daarom ben ik ook ongrijpbaar en is het altijd een verzamelelpee van hen en daarop staat een band van kippen, die *Do You Think I'm Sexy* kakelen. Residents? Nee, ken ik niet. Tuxedo Moon? Die wel, ja. En ken jij de Oingo-Boingo's en Ducks Breath en....'

GROUPIES

München. Optreden in een uitvergroot Carré. Vijftienhonderd man is de gemiddelde score van Jango's optredens, uitverkocht is het altijd. De show is weer heel anders van opbouw, er zijn nieuwe sketches aan toegevoegd, andere weggelaten. En de zaal gaat volledig plat, een vast ritueel.

Sinds de tv-film *Clown-Power* anderhalf jaar geleden op het populaire Duitse eerste net is uitgezonden, wil iedereen met en om hem kunnen lachen. 'Ze willen allemaal plezier hebben, ik zeg het iedere avond, het gaat om de FUN. Maar dat moment aan het einde, daar doe ik het eigenlijk voor. Als iedereen opstaat en meedoet, die totale verbroedering.'

Op een eenvoudig discobasje en met een love & peace-tekst wordt het eeuwenoude ideaal opgepoetst. Iedereen is overeind, iedereeen is één. Dan rent Jango naar de uitgangen en begint handen te schudden en te kussen, slechts gekleed in een sportbroekje. Zijn manager, Harry, loopt bezorgd met een deken achter hem aan, terwijl Edwards de ster-illusie doorbreekt door zijn publiek in de ogen te zien. Zwetende realiteit versus zwoele romantiek. Een meisje spelt hem vlug een button op, 'Be Happy'.

'Dit blijf ik doen, dit is voor mij het allerbelangrijkste. Het gaat erom, positieve energie over te brengen en dit is de climax. Zo zien ze dat ik ook maar gewoon mezelf ben.' Positieve energie, een ander woord voor Jango Edwards.

's Nachts, na het inladen, gaan we eten in een Italiaans restaurant. Jango zit aan een tafeltje, met de drie meisjes om zich heen die gisteren ook al in Frankfurt te bewonderen waren.

'Het gezinnetje trekt er even op uit in de Volkswagen. B

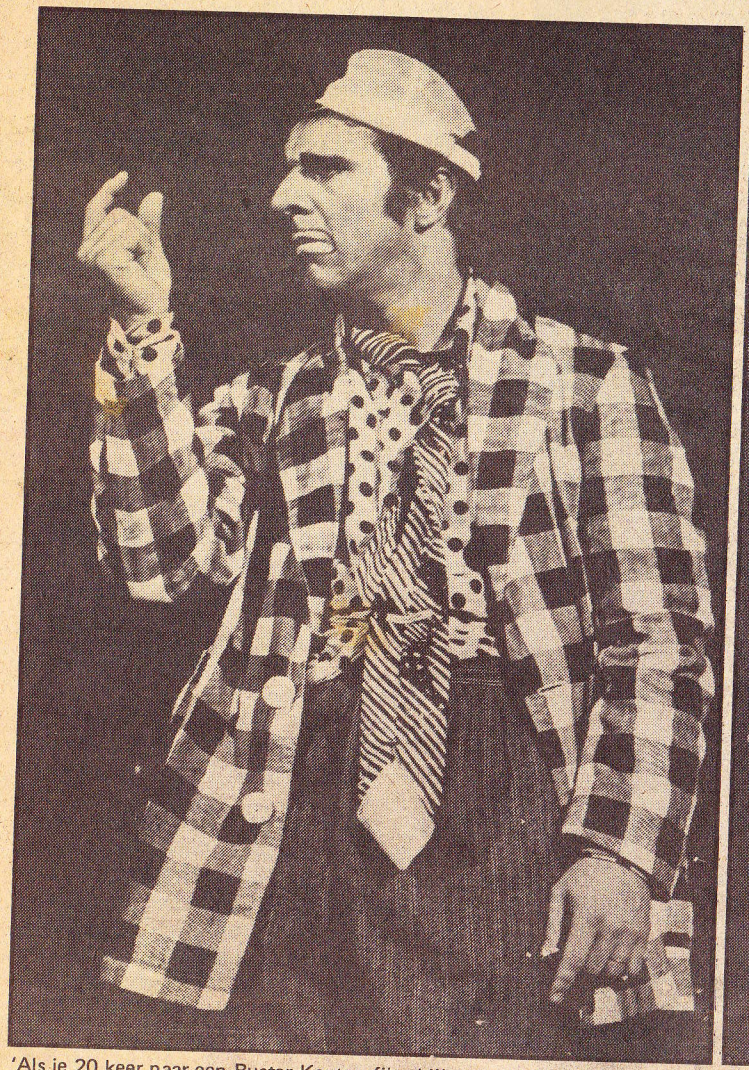
te spelen....' Ik kijk om. Bij de meisjes is een stoel vrijgekomen.

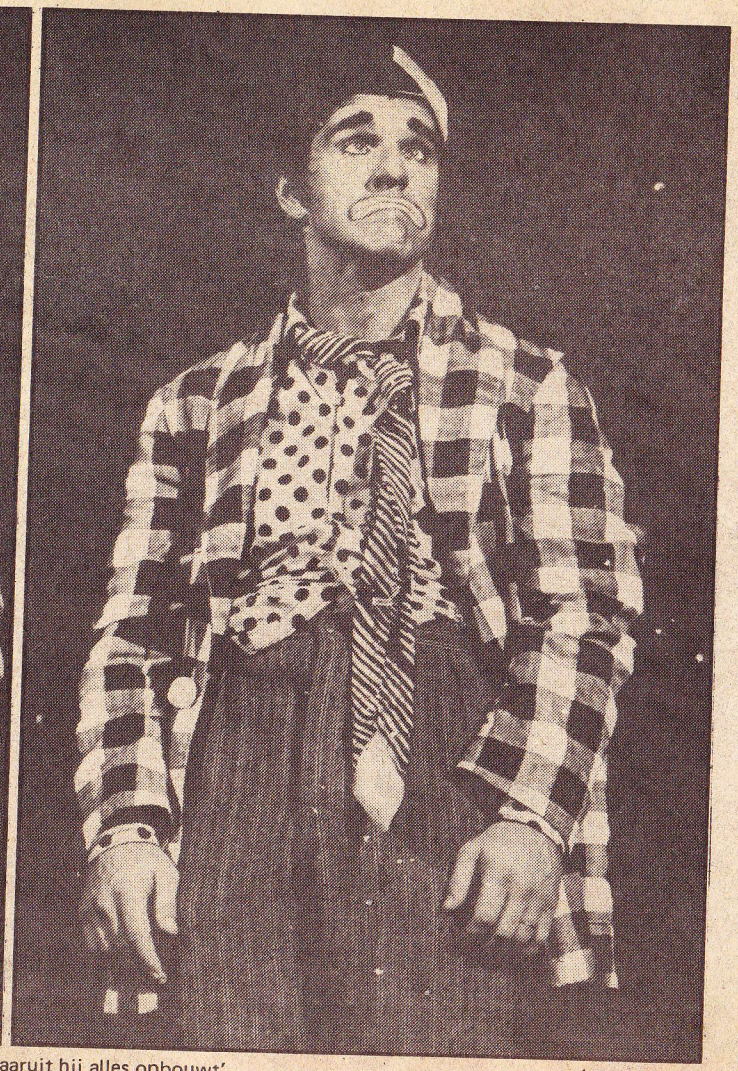
KHOMEINY

De Chevy staat er even stoffig als startklaar bij. Vroeg uit de veren, want de tocht leidt ditmaal naar Zürich, Zwitserland, één van de felste carnavalshaarden. Edwards is in geen velden of wegen te bekennen en blijkt dan al een

mentatie. En de tweede plaat, een studio-elpee waar ik een jaar over heb gedaan, daar zijn er zonder promotie ook twintigduizend van verkocht.... Ik gebruik gewoon verschillende concepten. Als je een Dire Straits-plaat draait, weet je dat het Dire Straits is, nummer voor nummer. Dat is met de meeste bands zo. Maar wanneer je onze plaat draait, denk je dat het anders wat ik doe. De meeste mensen zijn erop gericht om netjes in een vakje te vallen en dat vakje heeft per definitie zijn grenzen. Elvis Costello heeft zijn grenzen, hij maakt Costello-muziek. Wat ik doe, kent geen limieten.

'Ik was laatst in de States en daar gebeurt helemaal niets. Het enige is de underground, ken je het Rhinoceros-label? Dat is leuk. Ik heb

'Als je 20 keer naar een Buster Keaton-film kijkt, zie je de elementen van waaruit hij alles opbouwt'

(Kees Tabak)

'Groupies,' wordt er gefluisterd. Hij kijkt wanhopig om zich heen. Cindy, collega, vriendin & moeder van zijn kind, is al naar huis. Pieter, een Amsterdamse 'fool' in wording, zit naast me aan tafel. 'Die man is zo uniek,' zegt hij. 'Dit is de beste leerschool die er is. En het feit dat hij ons als stagiaires meeneemt, terwijl hij schatten zou kunnen verdienen door in Duitsland op safe

uur eerder in de truck met apparatuur te hebben plaatsgenomen. Cindy ligt achterin het busje te slapen, met Turne in haar armen (een plaatje!), de rest geniet van een schitterende rit. Eenmaal in Oostenrijk besluiten we tot een koffiestop, maar met de voeten eenmaal over de drempel blijkt één blik op ons gezelschap voldoende. De eigenaresse weigert ons te bedienen, de klok wordt rustig twaalf jaar teruggezet. Dus toch. We maken niets kapot, we gooien niet met taartpuntjes, nee, we gaan gewoon weg.

Zürich wacht, met een schitterend oude binnenstad, waar de gehele bevolking zich in de meest bizarre kledij heeft gehuld en vrijwel iedereen een slag- of blaasinstrument heeft weten te bemachtigen. Het resultaat is van een overweldigende spontaniteit, zonder in het dronkenmansgelal en bloemetjesbehang van onze zuiderburen te vervallen. Dit doet middeleeuws aan, het uitbannen van geesten door dagen en nachten fanatiek op een trommel te slaan. Zilver, goud, bloemen, wonderbaarlijke hoofddeksels, wat een fantasie, wat een kleuren! Bonte stoetjes kruisen elkaar bij open vuren en midden in dit schitterende spektakel ontmoet ik, alleen rondzwervend, Jango, ook alleen. Dit wordt een zware dobber hier, hij valt niet op. Wordt wel her en der herkend en

‘Elvis Costello heeft zijn grenzen, hij maakt Costello-muziek’

aangesproken en nodigt iedereen uit naar het *Künstler-Bal* van vanavond te komen. Een hoogtepunt van het carnaval, maar in feite heeft iedereen zijn eigen nar al gevonden. (‘Iedereen heeft de clown in zich, het gaat erom dat weer naar buiten te brengen.’)

De zalen zijn prachtig aangekleed. Trappen zijn deels vervangen door glijbanen. Er zijn draaimolens, ligbedden, rollerskate disco’s en Woody Woodpecker-filmpjes. Jango besluit het

h!' (Kees Tabak)

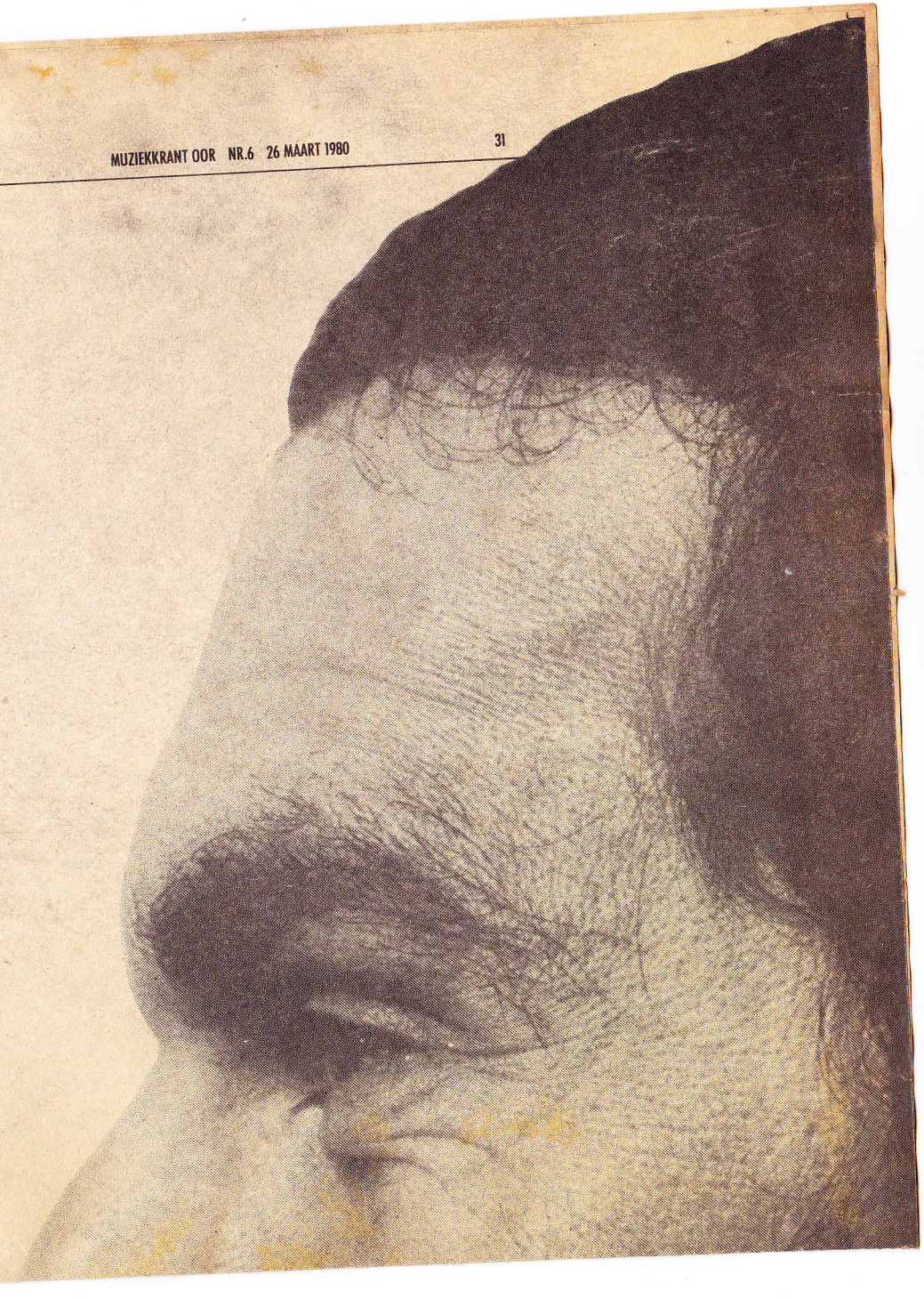
accent in zijn optreden op de muziek te leggen, brengt zijn reggae-nummer *Bicycle Seat* naast een oude soul-medley, disco-parodie naast de Presley-act en brengt ook *Ayatollah Rock-A-Rolla*.

'Wat ik doe dat is pure realiteit. Het zijn reële onderwerpen, vermomd in een wat algemenere vorm. Dat is de hele clown-theorie, de clown is de sociale commentator. Wat er om me heen gebeurt, zet ik om in lachen, in plezier, me twee jaar om die beslissing te nemen. Ik ging door een hel, van rijk naar arm, van status naar niks. Ik was een 'landscaping contractor', dat is iemand die landschappen in massaproduktie maakt, boompje hier, bosje daar. Nú, als ik nú nog eens iets over mijn verleden loslaat, denken ze dat ik vroeger plastic gras verkocht, of kunstmatige gazons.... alles is veel groter opgeblazen dan het is.

'Mijn show, daar zit een heel animaal gevoel in. Het is erg 'basic', erg primitief. Aan het eind ervan preek ik vriendschap en liefde. Interviewers hebben daar veel meer in gelezen dan het werkelijk is. Bijvoorbeeld Der Spiegel, een reporter van dat blad kwam op me af en hem vertelde ik dat de show is gebaseerd op liefde. 'Performing is a way of making love to a lot of people one night.' Toen hij het artikel schreef, was zijn interpretatie: Jango slaapt met dertien vrouwen per nacht. Dat schreef-ie letterlijk! En sinds die tijd zijn me allerlei rollen in sexfilms aangeboden, Playboy heeft een groot interview met me gedaan en in veel vragen probeerden ze er achter te komen hoe dat nou zit met dat sexleven van mij: 'do you really sleep with thirteen women?'.

'Toen Cindy en ik de baby kregen, dat was ook zoiets. Wij zijn geliefden en goede vrienden, maar niet getrouwd. Soms leven we samen, soms niet. Maar sinds die tijd kon de Duitse pers het helemaal niet meer volgen. Ze schreven dingen als (en dit is een quote): 'Jango and his wife Cindy and their son Turne like to go to the country for a rest.' Ik ga goddomme nooit naar het platteland voor rust! Snap je, ze willen greep op je houden, 't gezinnetje trekt er even op uit in de Volkswagen. Bah! Als ik even rust zoek, ga ik naar de film.

'Religie? Ja, ik ben erg religieus, de clown is ook een religieus figuur. En preken, ja, dat heb ik ook gezegd. Maar dat bedoel ik niet als priesters in de kerk of zo. Ik praat over iets heel simpels, ik praat over één feit: over liefde. Als je alle valse emoties weghaalt, blijft liefde over. En daar doe ik alles voor, daar is het Festival Of

maar daarachter is het pure ernst.

'*Ayatollah* doe ik met de band als moslims verkleed. Dát is het beeld en ik zing: 'Ayatollah rock-a-rolla, call 'm any other time of the day. Ayatollah, ass-o-holla, come on and make those suckers pay.' De meeste mensen horen alleen de woorden ayatollah en ass-o-holla en die denken: oh, die jongen vindt de ayatollah een asshole! Maar die begrijpen niets van die tekst, ik spreek over het hele Midden-Oosten. Het gaat over Pakistan en over de sjah en het is meer een kwestie van vergelijken tussen het ergste en het allerergste. Wat mij betreft is iedereen die om welke reden dan ook iemand executeert, totaal opgefokt.

'Na de show in Berlijn kwam een Arabische student op me af en zei tegen me: 'Hey man, dat is heel opgefokt wat je daar doet. Ik vond je vroeger heel leuk, maar nu....' En hij is ook degene die mijn show zag en die stukken over Jezus Christus en Hare Krishna prachtig vond. Nu zeg ik iets over Iran en hij is totaal verblind door het image van Khomeiny.... Ik bedoel, revoluties zijn 'cool', man, maar ook vaak erg destructief. Die Arabier zei: 'Je begrijpt niets van revoluties.' Toen zei ik: 'Mensen die mensen doden, dát begrijp ik.' Snap je? Ze kijken naar de clown, maar zien de realiteit vaak niet. Maar goed, een komische vorm werkt altijd nog beter dan een krant. Want een krant brengt alleen feiten en in de komische vorm laat je mensen lachen om de feiten, al zijn die feiten zelf helemaal niet leuk.' In feite.

PLASTIC GRAS

Jango was eens een goed verdienend Amerikaans staatsburger: Stanley Edwards. Tot hij het boek 'The Fourth Way, the teachings of Gurdjieff' van Ouspenski te pakken kreeg. (G. en zijn leerling O, twee Russische filosofen, stierven ca. 1940.) Deze lessen over zelfbewustzijn deden hem een drastische beslissing nemen.

'Toen ik zestien jaar was, schreef ik gedichten en maakte ik protestsongs, jongen, zo verschrikkelijk down en pessimistisch! Daar zat geen sprankje hoop in, ik was een complete atheïst. Ik was zo zoekende.... Ik ben nu tien jaar bezig om voor clown te leren en het kostte Fools ook mee begonnen, vanuit zo'n gevoel van samenkomen in plaats van elkaar beconcurreren.

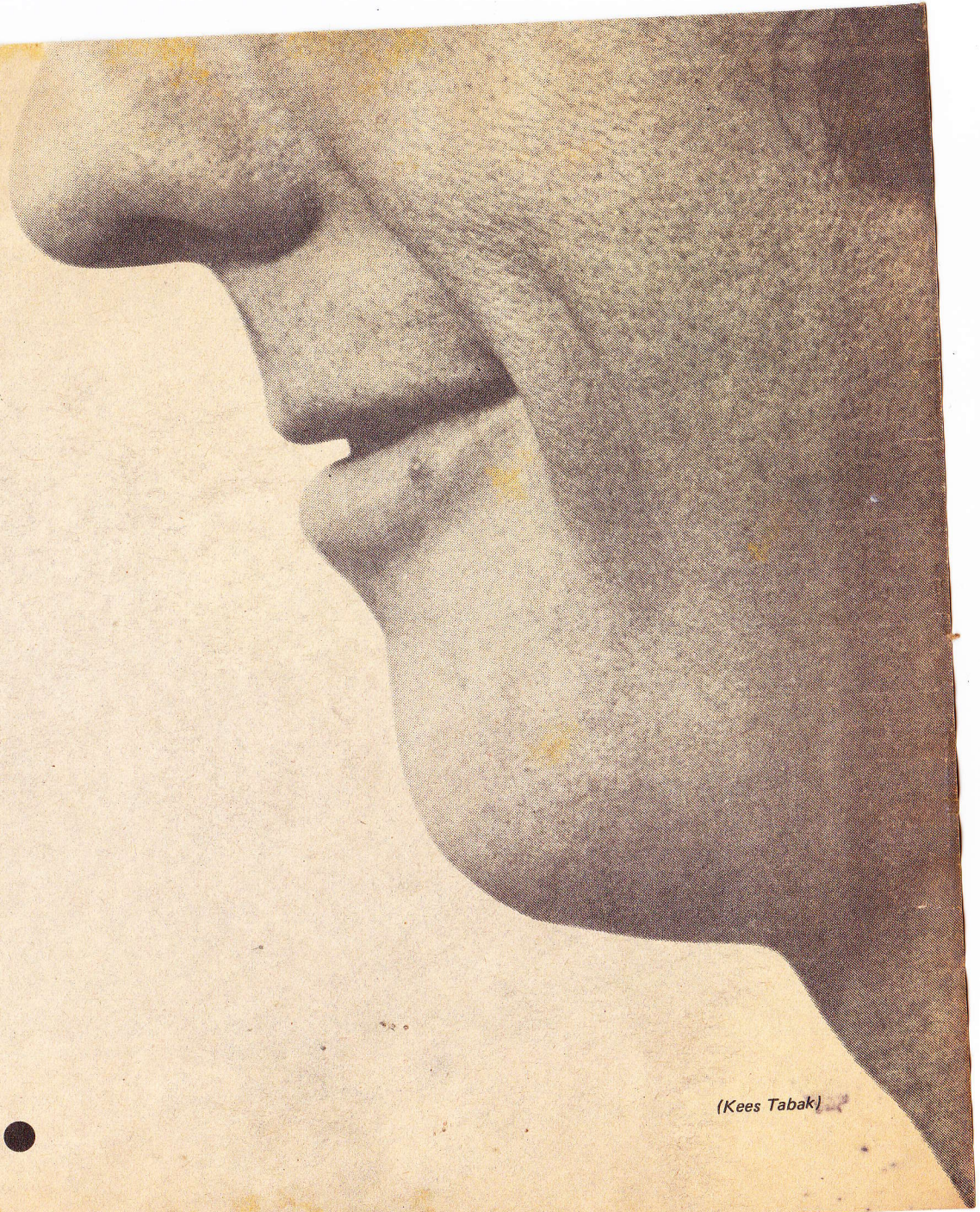
'Talent? Dat had ik helemaal niet. Ik had iets dat we allemaal hebben en dat heb ik leren gebruiken: discipline. Als je dat hebt, kun je alles. En toen ik begon, wist ik dat ik zoiets zou moeten doen, de clown in mij zoeken. Ik zag het pad, maar kende het beroep niet. Dat heb ik geleerd door er full-time mee bezig te zijn. Het werk is het belangrijkste. Ik bestudeer een boel komieken, klassieke en opkomend talent. Ik

‘Wat ik doe is pure realiteit. De clown is de sociale commentator’

kijk veel tv, ik jat veel en plaats het in een moderne context. En het leukste is dat ik mijn woonboot in Amsterdam heb verkocht en daarvan een video-systeem heb aangeschaft. Daarmee bestudeer ik nu komieken. Als je twintig keer naar zo'n Buster Keaton-film kijkt, zie je de elementen van waaruit hij alles opbouwt. De formules; ja, haha.'

GIF-ROZE

Nacht. 'Ik ben niet geïnteresseerd in populariteit en succes, maar in het overdragen van de informatie. Is dat gebeurd, dan is mijn werk gedaan,' zei hij vanmiddag, serieus als zo vaak wanneer hij niet op het podium staat. Ik wandel vrolijk tussen het groen en geel, de zilveren gezichten en fluorescerende kapsels. Mijn broek is zwart-wit geblokt en vooral erg wijd. Met bretels hou ik 'm op. Mijn jasje is van dezelfde orde. Ik draag een gifroze zonnebril en witte pet met klep. Mijn gezicht is geschminkt, wit en felrood. Ik ontmoet Kees in een goud-paars kostuum van onbestemde snit en Jango Edwards zie ik nergens meer. Maar mijn clown danst. ●

(Kees Tabak)